

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av studie- och
yrkesvägledningen i kommunal vuxenutbildning i
Varbergs kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av studie- och yrkesvägledningen i kommunal vuxenutbildning, komvux i Varbergs kommun. Granskningen genomfördes under hösten 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 3 oktober 2024.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 3 april 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Varbergs kommun har inkommit med en sådan redovisning den 3 april 2025.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som har granskats.

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som har granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla sitt arbete med att kartlägga och analysera elevers och presumtiva elevers behov av individuell studie- och yrkesvägledning som en utgångspunkt för att planera, dimensionera, organisera och utforma den individuella studie- och yrkesvägledningen.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att ytterligare kartlägga och analysera elevers och presumtiva

elevers behov av individuell studie- och yrkesvägledning. Alla kommuninvånare har getts en möjlighet att svara på frågan om vilket behov av studie- och yrkesvägledning de har genom att denna fråga finns med i den informationsfolder om komvux som har skickats ut. Möjligheten att svara på en enkät om behov av vägledning kommer också finnas med när alla kommuninvånare under våren får en katalog från komvux i Varberg. Vidare beskriver huvudmannen att statistik har använts från den e-tjänst via vilken personer söker studie- och yrkesvägledning. Enkäter har skickats ut till de personer som har sökt studie- och yrkesvägledning under år 2024 samt elever som har studerat inom komvux år 2024. Även fokusgruppsintervjuer har genomförts med elever som läser svenska som andraspråk på grundläggande nivå. Vidare har rektorer på samtliga gymnasieskolor nu fått information om hur elever kan få stöd i övergången från gymnasieskolan till komvux när behov finns. Rektorer och studie- och yrkesvägledare på gymnasieskolorna har också tillfrågats om vilka behov deras elever kan ha av individuell studie- och yrkesvägledning inom komvux. Ytterligare samverkan mellan studie- och yrkesvägledare och vissa lärare samt samverkan med andra aktörer har inletts. Av redovisningen framgår att vissa åtgärder vidtagits utifrån det som framkommit. Enligt huvudmannen har den kartläggning och analys de gjort genom åtgärderna ovan bekräftat att den nuvarande planeringen, dimensioneringen, organiseringen och utformningen av den individuella studie- och yrkesvägledningen görs enligt elevers och presumtiva elevers behov av studie- och yrkesvägledning i hög grad.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som har granskats, men förutsätter att huvudman och rektor fortsatt kartlägger och analysera elevers och presumtiva elevers behov av individuell studie- och yrkesvägledning som en utgångspunkt för den individuella studie- och yrkesvägledningen. En sådan kartläggning och analys kan, utöver olika elevgruppers sammantagna behov, även omfatta olika yttre faktorer som påverka behovet.

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande område:

- Rektorn och studie- och yrkesvägledarna behöver i den individuella studie- och yrkesvägledningen utveckla hur strategier och arbetssätt kan användas utifrån olika elevers situation för att elever inte ska begränsas av sina föreställningar kring kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Av huvudmannens redovisning framgår att de vid en arbetslagsträff har arbetat med Skolverkets självskattningsverktyg för studie- och

yrkesvägledning där vissa frågor berör detta område. Vidare framgår att de har utvecklat ett metodstöd för normkritisk studie- och yrkesvägledning inom komvux och i detta arbete tagit del av litteratur inom området. Metodstödet inkluderar att de ska arbeta med reflektion och kollegialt lärande genom att bland annat diskutera praktiska vägledningsexempel tillsammans utifrån en modell från litteraturen samt genom att skugga varandra. Studie- och yrkesvägledare får under våren utbildning av Kommunhälsan med fokus på kollegial feedback, i syfte att främja samarbetet och stärka arbetslaget. Vidare framgår av metodstödet att de genom självreflektion och kollegial feedback ska medvetandegöra mikrohandlingar som görs, såsom exempelvis ordval. Som en del av metodstödet finns också kompetensutveckling som handlar om att delta i workshops och utvecklingsmöten kring normkritik, arbeta med vetenskapliga rapporter och relevanta styrdokument samt besöka andra kommuner för erfarenhetsutbyte. Av redovisningen framgår att bland annat alla medarbetare inom komvux samt rektor genomfört en workshop om normkritik med fokus på HBTQ, som en studie- och yrkesvägledare höll i. Nätverksträff mellan studie- och yrkesvägledare i tre kommuner har genomförts med fokus bland annat på hur de arbetat med normkritisk studie- och yrkesvägledning. Ytterligare nätverksträffar planeras. Studie- och yrkesvägledare har också startat upp en samverkansgrupp tillsammans med lärare med fokus på studie- och yrkesvägledning inom bland annat svenska som andraspråk på grundläggande och gymnasial nivå. På sikt ska fokus i samverkansgruppen vara hur elever kan stödjas i att göra välgrundade studie- och yrkesval. Huvudmannen beskriver i sin redovisning att arbetet har medvetandegjort studie- och yrkesvägledarna om hur de har arbetat och att de nu har fått ett gemensamt förhållningssätt genom sitt utvecklingsarbete för att förstå de handlingar de gör i den individuella studie- och yrkesvägledningen, både genom individuell reflektion och på ett strukturerat sätt på månadsvisa utvecklingsmöten.

På Skolinspektionens vägnar

X Kaiwan Adl Zarabi

Beslutsfattare
Signerat av: Kaiwan Adl Zarabi

X Ingrid Jerkeman

Föredragande
Signerat av: Ingrid Jerkeman

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/studie--och-yrkesvagledning-i-komvux/>

Bilaga: Författningsstöd

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

2 kap. 8, 10, 29 och 34 §§ samt 4 kap. 3–5 §§ skollagen (2010:800)

Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen (Lvux12), 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Utveckling av vuxenutbildningens verksamheter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Utbildningsval - arbete och samhällsliv, 2.4 Rektorns ansvar

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

2 kap. 29 § skollagen

Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Utbildningsval - arbete och samhällsliv